

РЕШЕНИЕ

№ 9692

гр. София, 24.06.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 21 състав, в публично заседание на 13.06.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Елена Попова

при участието на секретаря Елица Делчева и при участието на прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **2341** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и сл. от АПК вр. чл.1 ал.1 от ЗОДОВ вр. чл. 74 ал.2 от ЗЗДискр.

Образувано е по иск, обективиран в уточнителна молба № 42425/27.11.2023 г. /л.27/ по адм. дело № 10503/2023 г. по описа на Административен съд София – град, след отделянето му в ново производство с протоколно определение от 26.02.2024 г. /л.4/.

От Д. М. Д., чрез адвокат А. Т. САК, е предявен иск за обезщетение по чл.74, ал.2 от ЗЗДискр. срещу Министерство на отбраната, с който се претендира обезщетение за претърпени имуществени вреди от отменен с решение на Комисията по защита от дискриминацията /КЗД/ дискриминационен акт №301/19.07.2018 г., представляващи пропуснато възнаграждение при дискриминационно уволнение или всички разходи, свързани пряко с дискриминационната проява за периода м.11.2014 г. до 04.10.2018 г.-влизане в сила на решението на КЗД №301, като се твърди, че същите се равняват на 300 лв. месечно, или общо в размер на 14 100 лева, ведно с мораторната лихва върху същите в размер на 1 103.21 лв., както и законната лихва поотделно за всяка от вредите от датата на подаване на исковата молба до окончателното и заплащане, както и направените по делото разноски.

В съдебно заседание, ищецът чрез процесуалния си представител адв. Т. поддържа исковата претенция и заявява, че производството е започнало първоначално пред СРС, след което продължило пред СГС и едва след това е изпратено на АССГ по компетентност, поради което счита, че не е изтекла давността. Претендира разноски, посочени в исковата молба. Поддържа същите аргументи и искани в писмената

защита.

Отвѣтникът Министерство на отбраната, чрез процесуалния си представител юрк. М., поддържа, че исквата молба следва да бъде оставена без уважение, поради изтекла давност. В тази връзка сочи, че видно от представената уточнителна молба, същата е депозирана в съда на 24.01.2023 г. и едва с нея се претендира обезщетение за имуществени вреди от решението на КЗД, което е влязло в сила на 04.10.2018 г., следователно са изтекли повече от 5 години. На следващо място сочи, че иска е неоснователен и недоказан, тъй като до датата на влизане в сила на решението на КЗД на нито един военнoслужещ от центъра на НАТО не е изплащано допълнително месечно възнаграждение, защото не е имало правно основание за това. Претендира разности за юрисконсултско възнаграждение по чл.10, ал.4 от ЗОДОВ.

Прокурорът изразява становище за основателност на иска. По въпросът с давността – предоставя на съда.

Административен съд София град, 21-ви състав, като съобрази наведените от страните факти и обстоятелства и приложените доказателства, намира за установено следното от фактическа страна:

Със заповед № ЗЛС-4/11.11.2014 г. на началника на военно формирование 56000- С., старшина Д. М. Д. е назначена на длъжност „Завеждащ регистратура за неквалифицирана информация“ в Българския център за осигуряване на център за изследване, изграждане и усъвършенстване на способностите на НАТО за управление на кризи и реагиране при бедствия /л.86/. Със заповед № КВ-221 от 30.06.2015 г. на Министъра на отбраната, старшина Д. М. Д. е назначен на длъжност „Завеждащ регистратура за квалифицирана информация“ в Българския център за осигуряване на център за изследване, изграждане и усъвършенстване на способностите на НАТО за управление на кризи и реагиране при бедствия“, считано от 01.07.2015 г. /л.57/. Със заповед № КВ-123 от 16.03.2018 г. на Министъра на отбраната, срокът на Със заповед № КВ-221 от 30.06.2015 г. е удължен до 01.07.2019 г. /л.89/.

Видно от приложените по делото удостоверения за получени месечни възнаграждения от Д. М. Д. /от л.90- л.93/, последното получено възнаграждение като служител на военно формирование 56000- С. при Българския център за осигуряване на център за изследване, изграждане и усъвършенстване на способностите на НАТО за управление на кризи и реагиране при бедствия е било на 04.10.2018 г. /л.93/. От същите е видно, че в периода 01.07.2015г. 04.10.2018 г. на ищеца не са изплащани допълнителни възнаграждения в размер на 300.00 лв. месечно, при пълен отработен месец, колкото се е плащало на гражданите, командировани в Центъра, съгласно чл. 35 ал.1 от Наредбата № Н-15/27.04.10 г. на Министъра на отбраната.

От събраните по делото доказателства се установява, че с отделни жалби от 25.08.17 г. на общо 8 бр. военнoслужещи от Българския център за осигуряване на център за изследване, изграждане и усъвършенстване на способностите на НАТО за управление на кризи и реагиране при бедствия, сред които и ищецът Д. Д., КЗД образува административно производство, завършило с влязло в сила на 04.10.18 г. решение № 301/19.07.18г, с което е установено нарушение на чл. 4 ал.3 вр. ал.1 от ЗЗДискр - от страна на Министъра на отбраната и му е дадено задължително указание да предприеме действия по изменение на Наредбата.

С решение № 301/19.07.18 г. /л.59/, КЗД установява, че: 1. Чл.35, ал.1-3 от Наредба № Н-15/27.04.10 г. на Министъра на отбраната нарушава принципа на равенство в третирането/при сравнение между военнoслужещите в Центъра и гражданите,

командировани в Центъра, което представлява непряка дискриминация по признаци „лично положение“ и „обществено положение“ по смисъла на чл.4 ал.3 вр. ал.1 от ЗЗДискр; 2. В Наредбата няма норма, която да предвижда изплащане на допълнително възнаграждение за военнослужещите в Центъра, което представлява непряка дискриминация по признаци „лично положение“ и „обществено положение“ по смисъла на чл.4 ал.3 вр. ал.1 от ЗЗДискр.

След влизане в сила на решение № 301/19.07.18 г. на Комисията за защита от дискриминация, ищецът е подал искова молба, вх. № 2016117/20.08.2020 г. пред Софийски районен съд с правно основание по чл.74, ал.1 от ЗЗДиск., с цена на иска в размер на 49 000 лева /л.5б/. По исковата молба е образувано гр. дело № 38937/2020 г. на I ГО, 27-ми състав, по което е постановено решение № 20270418/07.12.2020 г. С решението си, СРС се произнася по претенцията на ищеца за неимуществени вреди като частично я уважава /л.8/.

С въззивна жалба, вх. № 25012440/25.01.2023 г. /л.6/, ищецът обжалва постановеното от СРС решение пред Софийски градски съд, като излага в мотивите си /л.3, абзац 2 от жалбата/, че съдът неправилно и незаконосъобразно не е отчел претърпените от него голям брой, както „имуществени, така и неимуществени вреди“.

С решение № 4472 от 11.08.2023 г. по гр. дело № 13580/2023 г., СГС, ГО, III въззивен състав /л.11/, обезсилва решение № 20270418/07.12.2020 г., постановено по гр. дело № 38937/2020 г. на СРС, I ГО, 27-ми състав като недопустимо и изпраща делото по подсъдност на Административен съд София – град за разглеждане на исковата молба като първа инстанция.

С разпореждане № 08.11.20203 г. по адм. дело № 10503/2023 г. на АССГ, Второ отделение, 83-ти състав, на ищеца за първи път е указано да уточни исковата си претенция по смисъла на чл. 129, ал.2 от ГПК. Разпореждането е връчено на процесуалния представител на ищеца на 16.11.2023 г., видно от представената по делото разписка /л.26/.

С уточнителна молба от 23.11.2023 г., вх. № 42425/27.11.2023 г. по описа на АССГ, ищецът посочва, че претендира имуществени вреди в размер на 14 100 лева, представляващи неизплатените му допълнителни месечни възнаграждения в периода от м.11.2014 г. до датата на влизане в сила на решението на КЗД, ведно с мораторната лихва в размер на 1103.21 лв. и законната лихва за всяка една от вредите от датата на подаване на ИМ до окончателното им изплащане.

Въз основа на така установеното от фактическа страна, настоящият съдебен състав направи следните правни изводи:

Съгласно чл.74, ал.2 ЗЗДискр. в случаите, когато вредите са причинени на граждани от незаконни актове, действия или бездействия на държавни органи и длъжностни лица, искът за обезщетение се предявява по реда на ЗОДОВ. Елементите на фактическия състав на предявения иск с правно основание чл.74, ал.2 ЗЗДискр. са: влязло в сила решение на КЗД, с което е установено, както извършеното нарушение, изразяващо се в незаконен акт, действие или бездействие на държавен орган или длъжностно лице, така и нарушителя и засегнатото лице, наличието на претърпяна вреда и причинна връзка между установената дискриминация и вредата. Правото на обезщетение възниква за вредите, които са пряка и непосредствена последица от увреждането – чл.4 ЗОДОВ. Преки са вредите, които се намират в причинна връзка с противоправното поведение, а непосредствени – следващите по време и място неправомерния резултат.

Съгласно Тълкувателно постановление № 1 от 16.01.2019 по адм. дело № 1/2016 Г., ОСС от ГК от ВКС и ОСС от I и II Колегия на ВАС: Законът за защита от дискриминация предвижда различна подсъдност само в случаите по раздел I, когато се претендират вреди от нарушение на права по този или други закони, уреждащи равенство в третирането, в зависимост от органа, причинил неравенството в третирането, в хипотезата на чл.74, ал.2 от закона във връзка с чл.128, ал.1, т.5 АПК, като исковите се предявяват по реда на ЗОДОВ. Разпоредбата на чл.71 ЗЗДискр. съдържа хипотезите за защита правата на увредените лица във всички случаи, когато не е проведено производство пред Комисията за защита от дискриминация, без оглед на това дали дискриминационното поведение е осъществено от субект, равнопоставен на ищеца или дискриминацията е осъществена при или по повод административна дейност. Разпоредбата на чл.71 ЗЗДискр. не е в противоречие с чл.74 от същия закон, в която не се съдържа уредба, даваща възможност за предявяване на самостоятелни иски за установяване факта на дискриминация и осъждане на ответника да преустанови нарушението и да възстанови положението преди нарушението, както и да се въздържа в бъдеще от по-нататъшни нарушения, от което следва, че при предпоставки и по двете алинеи на чл.74 от закона, текстът е приложим само ако е проведено производство пред КЗД.

В тази хипотеза компетентните административни съдилища взимат под внимание съществуването на вреди в причинно-следствена връзка с установен от КЗД, като специализиран административен орган, акт на дискриминация. По аргумент от чл.1, ал.2 ЗОДОВ, исковите по чл.1, ал.1 от закона се разглеждат по реда, установен в АПК. В същият смисъл е предписанието на чл.203 АПК, съгласно който исковите за обезщетения за вреди, причинени на граждани или юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица се разглеждат по реда на глава XI "Производства за обезщетения" от АПК.

Отговорността на държавата по чл.1 ЗОДОВ е безвиновна, обективна отговорност за вреди, причинени на граждани и юридически лица от чужди незаконни действия или бездействия при и по повод изпълнение на административна дейност, и в тази връзка чл.7, ал.1 ЗОДОВ определя, че искът за обезщетение се предявява срещу органите по чл.1, ал.1, от чийто незаконни актове, действия и бездействия са причинени вредите. Съгласно чл.205 АПК искът се предявява срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите. Следователно, пасивно легитимиран ответник по иска за обезщетение е юридическото лице, с което съответното длъжностно лице - пряк причинител на вредата, е в трудови или служебни правоотношения. В този смисъл е и т.6 от ТР № 3/2004 г. на ВКС по тълк. дело № 3/2004 г., ОСГК. В настоящия случай такова юридическо лице е Министерство на отбраната, като искът за обезщетение срещу това юридическо лице, е насочен срещу надлежния ответник, притежаващ самостоятелна правосубектност.

При така изложените съображения, съдът намира, че искът е процесуално допустим, като предявени от активно легитимирано лице, притежаващо правен интерес, с оглед фактическите твърдения, че е претърпял имуществени вреди, вследствие на допуснати по отношение на него дискриминационни действия по смисъла на чл.4, ал.2 ЗЗДискр. По възражението на ответника за изтекла давност, съгласно чл.111, буква „б“ от ЗЗД, съдът счита същото за неоснователно по следните съображения:

В чл.111 от ЗЗД е посочено, че с изтичане на тригодишната давност се погасяват вземанията в три хипотези: а) вземанията за възнаграждение за труд, за които не е предвидена друга давност. В първата хипотеза, законодателят е визирал вземания по правоотношения, различни от служебните, тъй като те попадат в изключението на хипотезата – „за които е предвидена друга давност“ в специален закон. Във втората, визирана от ответника, хипотеза по буква „б“, законодателят е посочил, че същата касае вземанията за обезщетения и неустойки от неизпълнен договор. Между страните не е спорно, а и от приложените по делото доказателства е видно, че в процесния период от м.11.2014 г. до датата 04.10.2018 г., когато решението на КЗД е влязло в сила, не е бил налице сключен между страните договор, от който да е следвало заплащането на неизплатеното допълнително възнаграждение на ищеца, който да не е бил изпълнен. Следователно исканото от ищеца обезщетение не е вследствие на неизпълнен между страните договор и няма как да попада в тази хипотеза. В третата хипотеза на чл.111, а именно в буква „в“, законодателят е посочил, че за вземанията за наем, за лихви и за други периодични плащания, давностният срок е тригодишен, в която хипотеза не попада исквата претенция за обезщетение за имуществени вреди по смисъла на чл.1, ал.1 от ЗОДОВ.

Съгласно § 1 от ЗР на ЗОДОВ за неуредените в този закон въпроси се прилагат разпоредбите на гражданските и трудовите закони. След като в ЗОДОВ не е предвиден срок за предявяване на исковете, то следва да намери приложение общата погасителна давност по разпоредбата на чл.110 ЗЗД. С изтичането на петгодишна давност се погасяват всички вземания, за които законът не предвижда друг срок. Давността започва да тече от момента в който вземането е станало изискуемо, като в случая на неправомерно увреждане, от прекратяване на увреждащите действия или от момента на прекратяване на фактическото състояние, когато увреждането е следствие от бездействие. В този смисъл и Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2005 г. на ВКС по гр.дело № 3/2004 г. на ОСГК, според което обезщетение за вреди от незаконни административни актове, може да се иска след тяхната отмяна с решение на съда, като унищожаване, а при нищожните - с констатиране на нищожността в самия процес по обезщетяване на вредите. От така определените моменти на изискуемост се дължи мораторна лихва.

Видно от подадената пред СРС искова молба /л.56/, претенция за обезвреда на имуществените вреди е заявена още пред СРС на 20.08.2020 г. като в исквата молба ищецът е обърнал внимание на финансовите си затруднения от неизплатените му допълнителни възнаграждения вследствие на отменената като незаконосъобразна Наредба с решението на КЗД. В този смисъл, независимо от формирания в исквата молба пред СРС диспозитив, то съдът е следвало да укаже на ищеца да уточни претенцията си съгласно чл.129, ал.2 от ГПК, което не е сторил. Логично, след като остава неудовлетворен от крайния акт, в който първоинстанционният съд не е обсъдил претенцията му за обезщетение за претърпените имуществени вреди, ищецът е посочил в жалбата си от 25.01.2021 г. пред СГС, че „съдът неправилно и незаконосъобразно не е отчел претърпените от него голям брой, както имуществени, така и неимуществени вреди“. Действително, за първи път ищецът е получил указания по смисъла на чл.158-159 АПК, еквивалентни на тези по чл.129, ал.2 от ГПК, едва с разпореджането от 08.11.2023 г. на АССГ, но видно от заявеното в исквата молба, а след това и във въззивната жалба в хода на съдебните производства пред СРС и СГС, ищецът е претендирал обезщетение за имуществени вреди много преди да изтече

5-годишния давностен срок по смисъла на чл.110 от ЗЗД и не следва да търпи вреди от допуснатите в хода на предходните производства процесуални нарушения. По горните аргументи и съгласно чл.115, ал.1, буква „ж“ от ЗЗД, настоящият съдебен състав счита за неоснователно позоваването на изтекла погасителна давност от страна на ответника.

По основателността на иска:

С подадения иск се претендират имуществени вреди на основание чл. 74 ал.2 от ЗЗДискр., което предполага, че ищецът следва да е понесъл вреди от незаконни актове, действия или бездействия на държавни органи или длъжностни лица, които са нарушили правата му по ЗЗДискр или други закони, уреждащи равенство в третирането. В случая е налице влязло в сила решение на КЗД, с което е установено нарушение на ЗЗДискр. по отношение равенството в третирането и касаещо сравнение между цивилни и военнослужещи в Центъра. В случая вредите се претендират от акт на Министъра на отбраната – Наредба № Н-15/27.04.10 г., с който министърът е нарушил ЗЗДискр. по отношение на равенството в третирането. Искът е предявен след влизане в сила на решението на КЗД, което касае ищеца като участник в производството пред КЗД и пряко засегнат от действието на отменената Наредба. По посочените аргументи, съдът приема за доказана първата предпоставка за основателност на иска- влязло в сила решение на КЗД, с което е установено, че със свой акт Наредба № Н-15/27.04.10 г., Министърът на отбраната е нарушил ЗЗДискр по отношение равенство в третирането на цивилни и военнослужещи в Центъра.

По отношение на втората предпоставка за основателност на иска- размерът на имуществените вреди от 14 100 лв., съдът счита същият за доказан, тъй като за първи път Д. е бил назначен в центъра за изследване, изграждане и усъвършенстване на способности на НАТО за управление на кризи и реагиране на бедствия със заповед от 11.11.2014 г. и е преустановил работата си там през месец 10.2018 г., видно от представените счетоводни документи по делото. Следователно, ищецът е полагал труд в Центъра за период от 47 пълни отработени месеца, за които е следвало да получава по 300 лева на месец под формата на допълнително възнаграждение или сума в общ размер на 14 100 лева. Не е спорно между страните, че в периода м.11.14 г. - м.10.18 г. ищецът не е получавала по 300 лв. месечно допълнително възнаграждение, каквото са получавали цивилните в Центъра. След като КЗД приема с решението си, че в посочения период е следвало и военнослужещите в Центъра да получават такова възнаграждение, то същото се ползва със силата на пресъдено нещо и подлежи на изпълнение.

По горните съображения, съдът намира, че е налице и третият елемент от фактическия състав за основателността на предявения иск по чл.1 от ЗОДОВ, вр. чл. 74 ал.2 от ЗЗДискр, а именно: налице е пряка и непосредствена причинно- следствена връзка между претендираните имуществени вреди и отменения с решението на КЗД акт на Министъра на отбраната.

По претенцията за мораторна лихва върху сумата от 14 100 лева, изчислена от ищеца в размер на 1 103.21 лв., съдът намира, че такава се дължи, при липса на конкретно оспорване на размера на същата от страна на ответника.

По претенцията за законна лихва върху претендираните имуществени вреди

/главница и мораторна лихва върху нея/, съдът намира същата за основателна, предвид акцесорния ѝ характер и основателността на главните искове, поради което на ищецът следва да се присъди и законна лихва от датата на подаване на исковата молба – 20.08.2020 г. до окончателното изплащане на претендираните имуществени вреди /главница и мораторна лихва/.

При този изход на спора, основателна се явява претенцията за присъждане на разноски на ищеца. Същият претендира разноски в размер на 2130.00 лева, представляваща сума в размер на 10.00 лева, заплатена ДТ /л.55/ и платено адвокатско възнаграждение в размер на 2120.00 лева, съгласно договор за правна защита и съдействие от 19.03.2024 г. /л.79/. По възражението за прекомерност, съдът като взе предвид, че искът е предявен за общо 15 203.21 лв. имуществени вреди, в т.ч. - главница в размер на 14 100.00 лв. и мораторна лихва в размер на 1 103.21 лв., следва да присъди претендирания адвокатски хонорар като се съобрази степента на фактичката сложност на делото и процесуалната ангажираност на адвоката, поради което определя разноски за адвокатски хонорар в размер на 2120.00 лева.

Воден от горното и на осн. чл. 1 ал.1 от ЗОДОВ вр. чл. 74 ал.2 от ЗЗДискр, Административен съд София – град, I отделение, 21-ви състав,

РЕШИ:

ОСЪЖДА Министерство на отбраната да заплати на Д. М. Д., ЕГН [ЕГН], имуществени вреди в общ размер на 15 203.21 лв. /петнадесет хиляди двеста и три лева и двадесет и една ст./, представляващи 14 100.00 лв. главница и 1 203.21 лв. мораторна лихва върху нея, в резултат на нарушени негови права по ЗЗДискр, установени с решение № 301/19.07.2018 г. на КЗД, ведно със законната лихва върху тези суми, считано от 20.08.2020 г. /датата на ИМ/- до окончателното изплащане на сумата.

ОСЪЖДА Министерство на отбраната да заплати на Д. М. Д., ЕГН [ЕГН] сумата от 2120.00 /две хиляди сто и двадесет/ лева, представляващи уважените разноски по делото.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба пред ВАС в 14дневен срок от съобщението.

Съдия: